טו מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃ וַיְהִי כִּי־הִקְשָׁה פַרְעֹה לְשַׁלְּחֵנוּ
וַיַּהֲרֹג יְהוָה כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכֹר אָדָם וְעַד־
בְּכוֹר בְּהֵמָה עַל־כֵּן אֲנִי זֹבֵחַ לַיהוָה כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם
טז הַזְּכָרִים וְכָל־בְּכוֹר בָּנַי אֶפְדֶּה׃ וְהָיָה לְאוֹת עַל־יָדְכָה
וּלְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרָיִם׃
ס

מיט אַ שטאַרקער האַנט האָט אונדז גאָט אַרויסגעצויגן פון מִצרַיִם, פון דעם הויז פון קנעכטשאַפט. [15] און עס איז געווען, אַז פַּרעה האָט זיך אײַנגעשפּאַרט קעגן אונדז אַוועקלאָזן, האָט גאָט געהרגעט יעטוועדער בְּכור אין לאַנד מִצרַיִם, פון אַ בְּכור פון אַ מענטשן ביז אַ בְּכור פון אַ בהמה; דרום שלאַכט איך צו גאָט איטלעכס וואָס עפנט דעם טראַכט, אויב זכָרים; און יעטוועדער בְּכור פון מײַנע זין לייז איך אויס. [16] און עס זאָל זײַן פאַר אַ צייכן אויף דײַן האַנט, און פאַר אַ שטערנבאַנד צווישן דײַנע אויגן; וואָרום מיט אַ שטאַרקער האַנט האָט אונדז גאָט אַרויסגעצויגן פון מִצרַיִם.

בְּשַׁלַּח

יז וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת־הָעָם וְלֹא־נָחָם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ
פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא כִּי ׀ אָמַר אֱלֹהִים פֶּן־יִנָּחֵם הָעָם
יח בִּרְאֹתָם מִלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרָיְמָה׃ וַיַּסֵּב אֱלֹהִים ׀ אֶת־הָעָם
דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר יַם־סוּף וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
יט מִצְרָיִם׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הַשְׁבֵּעַ
הִשְׁבִּיעַ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם
כ וְהַעֲלִיתֶם אֶת־עַצְמֹתַי מִזֶּה אִתְּכֶם׃ וַיִּסְעוּ מִסֻּכֹּת וַיַּחֲנוּ
כא בְאֵתָם בִּקְצֵה הַמִּדְבָּר׃ וַיהוָה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד
עָנָן לַנְחֹתָם הַדֶּרֶךְ וְלַיְלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם
כב לָלֶכֶת יוֹמָם וָלָיְלָה׃ לֹא־יָמִישׁ עַמּוּד הֶעָנָן יוֹמָם וְעַמּוּד
הָאֵשׁ לָיְלָה לִפְנֵי הָעָם׃ פ

יד

א ב וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָשֻׁבוּ
וְיַחֲנוּ לִפְנֵי פִּי הַחִירֹת בֵּין מִגְדֹּל וּבֵין הַיָּם לִפְנֵי בַּעַל
ג צְפֹן נִכְחוֹ תַחֲנוּ עַל־הַיָּם׃ וְאָמַר פַּרְעֹה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
ד נְבֻכִים הֵם בָּאָרֶץ סָגַר עֲלֵיהֶם הַמִּדְבָּר׃ וְחִזַּקְתִּי אֶת־לֵב־
פַּרְעֹה וְרָדַף אַחֲרֵיהֶם וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה וּבְכָל־חֵילוֹ וְיָדְעוּ
ה מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה וַיַּעֲשׂוּ־כֵן׃ וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי
בָרַח הָעָם וַיֵּהָפֵךְ לְבַב פַּרְעֹה וַעֲבָדָיו אֶל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ
ו מַה־זֹּאת עָשִׂינוּ כִּי־שִׁלַּחְנוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעָבְדֵנוּ׃ וַיֶּאְסֹר
ז אֶת־רִכְבּוֹ וְאֶת־עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ׃ וַיִּקַּח שֵׁשׁ־מֵאוֹת רֶכֶב

יג, יח׳ חשי ופת

[17] און עס איז געווען, אַז פַּרעה האָט אַוועקגעלאָזן דאָס פאָלק, האָט זיי גאָט ניט געפירט אויף דעם וועג פון דעם לאַנד פון די פּלִשתּים, הגם ער איז געווען נאָנט; וואָרום גאָט האָט געזאָגט: דאָס פאָלק וועט נאָך חרטה האָבן, אַז זיי וועלן דערזען מלחמה, און זיי וועלן זיך אומ־קערן קיין מִצרַיִם. [18] און גאָט האָט געפירט דאָס פאָלק אַרום, אויפן וועג פון מדבר ביים ים־סוף. און די קינדער פון ישׂראל זײַנען באַוואָפנטע אַרויפגעגאַנגען פון לאַנד מִצרַיִם.

[19] און משה האָט מיטגענומען מיט זיך די בײנער פון יוספן; וואָרום באַשווערן האָט ער באַשוואָרן די קינדער פון ישׂראל, אַזוי צו זאָגן: דערמאָנען וועט זיך גאָט דער־מאָנען אָן אײַך; זאָלט איר אויפברענגען מײַנע בײנער פון דאַנען מיט אײַך.

[20] און זיי האָבן געצויגן פון סוכּות, און האָבן גערוט אין אֵתָם ביים עק מדבר. [21] און גאָט איז געגאַנגען זיי פאַרויס, בײַ טאָג אין אַ זײַל פון וואָלקן, זיי צו פירן אויפן וועג, און בײַ נאַכט אין אַ זײַל פון פײַער, זיי צו לײַכטן; כּדי צו קענען גיין בײַ טאָג און בײַ נאַכט. [22] דער זײַל פון וואָלקן פלעגט זיך ניט אָפּטאָן בײַ טאָג, און דער זײַל פון פײַער בײַ נאַכט, פון פאַרן פאָלק.

יד [1] און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [2] רעד צו די קינדער פון ישׂראל, זיי זאָלן זיך אומ־קערן, און רוען פאַר פּי־הַחירות, צווישן מִגדול און צווישן ים, פאַר בַּעַל־צפון; אַקעגן אים זאָלט איר רוען ביים ים. [3] און פַּרעה וועט זאָגן אויף די קינדער פון ישׂראל: זיי זײַנען צעטומלט אין לאַנד, דער מדבר האָט זיי אײַנגעשלאָסן. [4] און איך וועל פעסט מאַכן פַּרעהס האַרץ, און ער וועט זיי נאָכיאָגן; און איך וועל געערלעכט ווערן דורך פַּרעהן, און דורך זײַן גאַנצן חיל, און די מִצרים וועלן וויסן, אַז איך בין יהוה.—און זיי האָבן אַזוי געטאָן.

[5] איז אָנגעזאָגט געוואָרן דעם מלך פון מִצרַיִם, אַז דאָס פאָלק איז אַנטלאָפן, און דאָס האַרץ פון פַּרעהן און פון זײַנע קנעכט איז פאַרקערט געוואָרן אַקעגן דעם פאָלק, און זיי האָבן געזאָגט: וואָס האָבן מיר דאָ געטאָן, וואָס מיר האָבן אַוועקגעלאָזן ישׂראל פון אונדז צו דינען?

[6] האָט ער אײַנגעשפּאַנט זײַן רײַטוואָגן, און האָט גענומען מיט זיך זײַן פאָלק. [7] און ער האָט מיטגענומען זעקס

הונדערט געקליבענע רייטוועגן, און אַלע רייטוועגן פון מִצרַיִם, און עלצטע איבער זיי אַלע. 8 און גאָט האָט פעסט געמאַכט דאָס האַרץ פון פַּרעה דעם מלך פון מִצרַיִם, און ער האָט נאָכגעיאָגט די קינדער פון ישׂראל; און די קינדער פון ישׂראל זיינען אַרויסגעגאַנגען מיט אַ הויכער האַנט. 9 און די מִצרים האָבן זיי נאָכגעיאָגט, אַלע פערד, די רייטוועגן פון פַּרעהן, און זיינע רייטער, און זיין חיל, און זיי האָבן זיי אָנגעיאָגט ווי זיי האָבן גערוט ביים ים, ביי פּי־הַחירות, פאַר בַּעַל־צפון. 10 און ווי פַּרעה האָט זיך דערנענטערט, אַזוי האָבן די קינדער פון ישׂראל אויפגעהויבן זייערע אויגן, ערשט די מִצרים ציען הינטער זיי, און זיי האָבן זייער מורא געהאַט; און די קינדער פון ישׂראל האָבן געשריען צו גאָט. 11 און זיי האָבן געזאָגט צו משהן: צי ווייל קיין קברים זיינען ניטאָ אין מִצרַיִם, האָסטו אונדז אַרויסגענומען צו שטאַרבן אין דער מדבר? וואָס האָסטו דאָ געטאָן צו אונדז, אונדז אַרויסצוציען פון מִצרַיִם? 12 איז דאָס ניט דאָס וואָרט וואָס מיר האָבן גע־רעדט צו דיר אין מִצרַיִם, אַזוי צו זאָגן: „טו זיך אָפּ פון אונדז, און לאָמיר דינען מִצרַיִם"? וואָרום בעסער פאַר אונדז צו דינען מִצרַיִם, איידער מיר זאָלן שטאַרבן אין דער מדבר. 13 האָט משה געזאָגט צום פאָלק: איר זאָלט ניט מורא האָבן; שטייט און זעט די ישועה פון גאָט וואָס ער וועט אייך היינט טאָן; וואָרום ווי איר זעט היינט די מִצרים, וועט איר זיי אויף אייביק מער ווידער ניט אָנזען. 14 גאָט וועט מלחמה האַלטן פאַר אייך, און איר וועט שטיין שטיל.

15 און גאָט האָט געזאָגט צו משהן: וואָס שרייסטו צו מיר? רעד צו די קינדער פון ישׂראל, זיי זאָלן ציען. 16 און דו הייב אויף דיין שטעקן, און שטרעק אויס דיין האַנט אויפן ים, און שפּאַלט אים, און די קינדער פון ישׂראל וועלן אַריין אין מיטן ים אויף טריקעניש. 17 און איך, זע, איך מאַך פעסט דאָס האַרץ פון די מִצרים, און זיי וועלן אַריין נאָך זיי; און איך וועל געערלעכט ווערן דורך פַּרעהן, און דורך זיין גאַנצן חיל, דורך זיינע רייטוועגן, און דורך זיינע רייטער. 18 און די מִצרים וועלן וויסן אַז איך בין יהוה, ווען איך ווער געערלעכט דורך פַּרעהן, דורך זיינע רייט־וועגן, און דורך זיינע רייטער.

19 און דער מלאך פון גאָט וואָס איז געגאַנגען פאַר דער מחנה פון ישׂראל, האָט אַוועקגעצויגן און איז געגאַנגען פון הינטער זיי; און דער וואָלקנזייל האָט אַוועקגעצויגן פון פאַר זיי, און האָט זיך געשטעלט הינטער זיי; 20 און ער איז גע־קומען צווישן דער מחנה פון מִצרַיִם, און צווישן דער מחנה פון ישׂראל; און דאָרטן איז געווען דער וואָלקן און די פינצטערניש, און דאָ האָט ער באַלויכטן די נאַכט; און איינע האָט ניט גענענט צו דער אַנדערער די גאַנצע נאַכט. 21 און משה האָט אויסגעשטרעקט זיין האַנט אויפן ים, און גאָט האָט געטריבן דעם ים מיט אַ שטאַרקן מזרח־ווינט אַ גאַנצע נאַכט, און געמאַכט דעם ים פאַר אַ טריקעניש, און די וואַסערן האָבן זיך צעשפּאָלטן. 22 און די קינדער פון ישׂראל זיינען

ח בָּחוּר וְכֹל רֶכֶב מִצְרָיִם וְשָׁלִשִׁם עַל־כֻּלּוֹ׃ וַיְחַזֵּק יְהוָה
אֶת־לֵב פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי
שני יִשְׂרָאֵל יֹצְאִים בְּיָד רָמָה׃ וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם וַיַּשִּׂיגוּ
אוֹתָם חֹנִים עַל־הַיָּם כָּל־סוּס רֶכֶב פַּרְעֹה וּפָרָשָׁיו וְחֵילוֹ
י עַל־פִּי הַחִירֹת לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן׃ וּפַרְעֹה הִקְרִיב וַיִּשְׂאוּ
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם ׀ נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם
יא וַיִּירְאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־
מֹשֶׁה הֲמִבְּלִי אֵין־קְבָרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ לָמוּת בַּמִּדְבָּר
יב מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרָיִם׃ הֲלֹא־זֶה הַדָּבָר
אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ בְמִצְרַיִם לֵאמֹר חֲדַל מִמֶּנּוּ וְנַעַבְדָה
אֶת־מִצְרָיִם כִּי טוֹב לָנוּ עֲבֹד אֶת־מִצְרַיִם מִמֻּתֵנוּ בַּמִּדְבָּר׃
יג וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת־
יְשׁוּעַת יְהוָה אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת־
יד מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תֹסִפוּ לִרְאֹתָם עוֹד עַד־עוֹלָם׃ יְהוָה
יִלָּחֵם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּן׃ פ
שלי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מַה־תִּצְעַק אֵלָי דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי־
טז יִשְׂרָאֵל וְיִסָּעוּ׃ וְאַתָּה הָרֵם אֶת־מַטְּךָ וּנְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־
הַיָּם וּבְקָעֵהוּ וְיָבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה׃
יז וַאֲנִי הִנְנִי מְחַזֵּק אֶת־לֵב מִצְרַיִם וְיָבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם וְאִכָּבְדָה
יח בְּפַרְעֹה וּבְכָל־חֵילוֹ בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו׃ וְיָדְעוּ מִצְרַיִם
יט כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּהִכָּבְדִי בְּפַרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו׃ וַיִּסַּע
מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים הַהֹלֵךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיֵּלֶךְ מֵאַחֲרֵיהֶם
כ וַיִּסַּע עַמּוּד הֶעָנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֹד מֵאַחֲרֵיהֶם׃ וַיָּבֹא בֵּין ׀
מַחֲנֵה מִצְרַיִם וּבֵין מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיְהִי הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ וַיָּאֶר
כא אֶת־הַלָּיְלָה וְלֹא־קָרַב זֶה אֶל־זֶה כָּל־הַלָּיְלָה׃ וַיֵּט מֹשֶׁה
אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיּוֹלֶךְ יְהוָה ׀ אֶת־הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עַזָּה
כב כָּל־הַלַּיְלָה וַיָּשֶׂם אֶת־הַיָּם לֶחָרָבָה וַיִּבָּקְעוּ הַמָּיִם׃ וַיָּבֹאוּ

יג׳ סבירין כאשר

בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִימִינָם
כג וּמִשְּׂמֹאלָם׃ וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם כֹּל סוּס
כד פַּרְעֹה רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו אֶל־תּוֹךְ הַיָּם׃ וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר
וַיַּשְׁקֵף יְהוָה אֶל־מַחֲנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן וַיָּהָם אֵת
כה מַחֲנֵה מִצְרָיִם׃ וַיָּסַר אֵת אֹפַן מַרְכְּבֹתָיו וַיְנַהֲגֵהוּ בִּכְבֵדֻת
וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי יְהוָה נִלְחָם לָהֶם
בְּמִצְרָיִם׃ פ
רב' וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־הַיָּם וְיָשֻׁבוּ הַמַּיִם
כז עַל־מִצְרַיִם עַל־רִכְבּוֹ וְעַל־פָּרָשָׁיו׃ וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ
עַל־הַיָּם וַיָּשָׁב הַיָּם לִפְנוֹת בֹּקֶר לְאֵיתָנוֹ וּמִצְרַיִם נָסִים
כח לִקְרָאתוֹ וַיְנַעֵר יְהוָה אֶת־מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם׃ וַיָּשֻׁבוּ
הַמַּיִם וַיְכַסּוּ אֶת־הָרֶכֶב וְאֶת־הַפָּרָשִׁים לְכֹל חֵיל פַּרְעֹה
כט הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא־נִשְׁאַר בָּהֶם עַד־אֶחָד׃ וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם וְהַמַּיִם לָהֶם חֹמָה מִימִינָם
ל וּמִשְּׂמֹאלָם׃ וַיּוֹשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד
לא מִצְרָיִם וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שְׂפַת הַיָּם׃ וַיַּרְא
יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ
הָעָם אֶת־יְהוָה וַיַּאֲמִינוּ בַּיהוָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ׃ פ

טו

א אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ
לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס
ב וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם׃ עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי
לִישׁוּעָה זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי
ג אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ׃ יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָה
ד שְׁמוֹ׃ מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם וּמִבְחַר
ה שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם־סוּף׃ תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־
ו אָבֶן׃ יְמִינְךָ יְהוָה נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ

יד, כח׳ בראש עמוד סימן ביה שמ״ו   טו, א׳ ב׳ דגושה

אַריינגעגאַנגען אין מיטן ים אויף טריקעניש; און די וואַסערן זיינען זיי געווען אַ מויער פון זייער רעכטער זייט און פון זייער לינקער. [23] און די מִצרים האָבן נאָכגעיאָגט, און אַלע פערד פון פַּרעהן, זיינע רייטוועגן, און זיינע רייטער, זיינען אַריין נאָך זיי אין מיטן ים. [24] און עס איז געווען אין דער פרימאָרגנוואַך, האָט גאָט אַראָפּגעקוקט אויף דער מחנה פון מִצרַיִם מיט אַ זייל פון פייער און וואָלקן, און ער האָט פאַרטומלט די מחנה פון מִצרַיִם. [25] און ער האָט אָפּגעטאָן די רעדער פון זייערע רייטוועגן, און זיי געמאַכט פאָרן מיט שווערקייט, און די מִצרים האָבן געזאָגט: לאָמיר אַנטלויפן פון ישׂראל, וואָרום יהוה האַלט מלחמה פאַר זיי מיט מִצרַיִם.

[26] און גאָט האָט געזאָגט צו משהן: שטרעק אויס דיין האַנט אויפן ים, און זאָלן די וואַסערן זיך אומקערן אויף די מִצרים, אויף זייערע רייטוועגן, און אויף זייערע רייטער. [27] האָט משה אויסגעשטרעקט זיין האַנט אויפן ים, און דער ים האָט זיך אומגעקערט אַקעגן פרימאָרגן צו זיין שטאַרקייט, און די מִצרים זיינען אים אַנגעלאָפן אַנטקעגן; און גאָט האָט אַריינגעטרייסלט די מִצרים אין מיטן ים. [28] און די וואַסערן האָבן זיך אומגעקערט, און האָבן צוגעדעקט די רייטוועגן, און די רייטער—דעם גאַנצן חיל פון פַּרעהן, וואָס איז אַריין נאָך זיי אין ים; ניט געבליבן פון זיי צומאָל אַן איינציקער. [29] און די קינדער פון ישׂראל זיינען געגאַנגען אין מיטן ים אויף טריקעניש, און די וואַסערן זיינען זיי געווען אַ מויער פון זייער רעכטער זייט און פון זייער לינקער. [30] און גאָט האָט אין יענעם טאָג געהאָלפן ישׂראל פון דער האַנט פון מִצרַיִם, און ישׂראל האָט געזען די מִצרים טויט אויפן ברעג פון ים. [31] און ישׂראל האָט געזען די גרויסע שטאַרקייט וואָס גאָט האָט געטאָן אַקעגן מִצרַיִם, און דאָס פאָלק האָט מורא געהאַט פאַר גאָט, און זיי האָבן געגלויבט אין גאָט, און אין זיין קנעכט משהן.

טו [1] דענסמאָל טוט זינגען משה און די קינדער פון ישׂראל דאָסדאָזיקע געזאַנג צו גאָט, און זיי האָבן געזאָגט, אַזוי צו זאָגן:

איך וועל זינגען צו יהוה,
וואָרום ער איז הויך דערהייכט;
דעם פערד מיט זיין רייטער
האָט ער געשליידערט אין ים.

[2] מיין שטאַרקייט און געזאַנג איז יָה,
און ער איז מיר געווען אַ ישועה.
דאָס איז מיין גאָט,
און איך וועל אים באַשיינען;
דער גאָט פון מיין פאָטער,
און איך וועל אים דערהייבן.

[3] יהוה איז אַ קריגסמאַן,
יהוה איז זיין נאָמען.
[4] פַּרעהס רייטוועגן און זיין חיל
האָט ער געוואָרפן אין ים,
און זיינע געקליבענע עלצטע
זיינען אין ים־סוף דערטרונקען.
[5] די תְהוֹמען טוען זיי צודעקן,
זיי האָבן ווי אַ שטיין אין די טיפענישן גענידערט.

[6] דיין רעכטע האַנט, גאָט,
דו פּראַכטיקער אין שטאַרקייט,

ז יְהוָה תִּרְעַץ אוֹיֵב׃ וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס
ח קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ׃ וּבְרוּחַ
אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ־נֵד
ט נֹזְלִים קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב־יָם׃ אָמַר
אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ
י נַפְשִׁי אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי׃ נָשַׁפְתָּ
בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם
יא אַדִּירִים׃ מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי
כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה
יב פֶלֶא׃ נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ׃ נָחִיתָ
יג בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ גָּאָלְתָּ נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל־נְוֵה
יד קָדְשֶׁךָ׃ שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל
טו אָחַז יֹשְׁבֵי פְּלָשֶׁת׃ אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי
אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד נָמֹגוּ
טז כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן׃ תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה
וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן עַד־
יַעֲבֹר עַמְּךָ יְהוָה עַד־יַעֲבֹר עַם־זוּ
יז קָנִיתָ׃ תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן
לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהוָה מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ
יח יָדֶיךָ׃ יְהוָה ׀ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד׃ כִּי
יט בָא סוּס פַּרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו בַּיָּם וַיָּשֶׁב יְהוָה עֲלֵהֶם
אֶת־מֵי הַיָּם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם׃ פ
כ וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת־הַתֹּף בְּיָדָהּ וַתֵּצֶאןָ
כא כָל־הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלֹת׃ וַתַּעַן לָהֶם מִרְיָם
שִׁירוּ לַיהוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם׃ ס
כב וַיַּסַּע מֹשֶׁה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּם־סוּף וַיֵּצְאוּ אֶל־מִדְבַּר־שׁוּר
כג וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת־יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא־מָצְאוּ מָיִם׃ וַיָּבֹאוּ

יא׳ כ׳ דגושה   יג׳ ג׳ דגושה   טז׳ כ׳ דגושה   יז׳ ק דגושה   כא׳ ג׳ דגושה

דיין רעכטע האַנט, גאָט,
טוט צעבּרעכן דעם פֿיינט.
[7] און מיט דיין גרויס מאַכטיקייט
צעשטערסטו דיינע קעגנשטייער;
שיקסט אַרויס דיין גרימצאָרן,
פֿאַרצערט ער זיי ווי שטרוי.
[8] און פֿון דעם הויך פֿון דיינע נאָזלעכער
האָבּן זיך די וואַסערן געהויפֿנט;
אַזוי ווי אַ סטויג
זיינען די שטראָמען געשטאַנען;
די תּהומען האָבּן געגליווערט
אין האַרצן פֿון ים.
[9] דער פֿיינט האָט געזאָגט:
איך וועל יאָגן, איך וועל כאַפּן,
איך וועל אויסטיילן רויב,
מיין זעל וועט זיך אָנפֿילן מיט זיי;
איך וועל ציען מיין שווערד,
אויסראָטן וועט זיי מיין האַנט.
[10] האָסטו מיט דיין אָטעם אַ בּלאָז געטאָן,
האָט דער ים זיי צוגעדעקט;
זיי זיינען אַיינגעזונקען ווי בּליי
אין די מאַכטיקע וואַסערן.

[11] ווער איז ווי דו, יהוה,
צווישן די מאַכטיקע?
ווער איז ווי דו,
פּראַכטיק אין הייליקייט,
פֿאָרכטיק אין לויבּונגען,
טוער פֿון ווונדער?

[12] האָסט אויסגעשטרעקט דיין רעכטע האַנט,
האָט די ערד זיי אַיינגעשלונגען.
[13] האָסט געפֿירט מיט דיין חסד
דאָס פֿאָלק וואָס דו האָסט אויסגעלייזט;
בּאַלייט מיט דיין שטאַרקייט
צו דיין הייליקער ווינונג.
[14] פֿעלקער האָבּן געהערט, האָבּן זיי געציטערט,
אַן אַנגסט האָט בּאַנומען די ווינער פֿון פּלֶשֶׁת.
[15] דערשראָקן האָבּן זיך דענסמאָל די פֿירשטן פֿון אֶדוֹם,
די פֿירער פֿון מוֹאָב, זיי האָט אַ שוידער בּאַנומען,
צעגאַנגען געוואָרן זיינען אַלע ווינער פֿון כּנַעַן;
[16] אַן אימה און אַ פּחד איז געפֿאַלן אויף זיי.
דורך דער גרויסקייט פֿון דיין אָרעם
זיינען זיי שטיל ווי אַ שטיין געוואָרן,
בּעת דיין פֿאָלק איז אַריבּער, גאָט,
בּעת אַריבּער איז דאָס פֿאָלק וואָס דו האָסט אויס־
געקויפֿט.
[17] ווּעסט זיי בּרענגען און זיי פֿלאַנצן
אויף דעם בּאַרג פֿון דיין אַרב,
דעם אָרט וואָס דו האָסט געמאַכט
פֿאַר דיר, גאָט, צו ווינען,
דעם הייליקטום, גאָט,
וואָס דיינע הענט האָבּן אויפֿגעשטעלט.

[18] גאָט וועט קיניגן
אויף אייבּיק און שטענדיק.

[19] וואָרום פּרעהס פֿערד מיט זיינע רייטוועגן און זיינע רייטער זיינען אַריין אין ים, און גאָט האָט אומגעקערט אויף זיי די וואַסערן פֿון ים, און די קינדער פֿון ישׂראל זיינען געגאַנגען אין מיטן ים אויף טריקעניש.
[20] און מרים די נביאה, אַהרנס שוועסטער, האָט גענומען די פּויק אין איר האַנט, און אַלע ווייבּער זיינען אַרויס־געגאַנגען נאָך איר מיט פּויקן און מיט טענץ. [21] און מרים האָט געזונגען פֿאַר זיי:

זינגט צו גאָט,
וואָרום ער איז הויך דערהייבּט;
דעם פֿערד מיט זיין רייטער
האָט ער געשליידערט אין ים.

[22] און משה האָט געמאַכט ציען די ישׂראל פֿון ים־סוף, און זיי זיינען אַרויסגעגאַנגען צום מדבּר שור; און זיי זיינען געגאַנגען דריי טעג אין דער מדבּר, און האָבּן ניט געפֿונען קיין וואַסער. [23] און זיי זיינען געקומען

מָרָתָה וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתֹּת מַיִם מִמָּרָה כִּי מָרִים הֵם עַל־
כֵּן קָרָא־שְׁמָהּ מָרָה׃ וַיִּלֹּנוּ הָעָם עַל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר מַה־ כד
נִּשְׁתֶּה׃ וַיִּצְעַק אֶל־יְהוָה וַיּוֹרֵהוּ יְהוָה עֵץ וַיַּשְׁלֵךְ אֶל־ כה
הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמָּיִם שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ׃
וַיֹּאמֶר אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּשָׁר בְּעֵינָיו כו
תַּעֲשֶׂה וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו וְשָׁמַרְתָּ כָּל־חֻקָּיו כָּל־הַמַּחֲלָה
אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְמִצְרַיִם לֹא־אָשִׂים עָלֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה
רֹפְאֶךָ׃ ס וַיָּבֹאוּ אֵילִמָה וְשָׁם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עֵינֹת מַיִם חמ׳
וְשִׁבְעִים תְּמָרִים וַיַּחֲנוּ־שָׁם עַל־הַמָּיִם׃

טז

וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם וַיָּבֹאוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־מִדְבַּר־סִין א
אֲשֶׁר בֵּין־אֵילִם וּבֵין סִינָי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ
הַשֵּׁנִי לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיִּלּוֹנוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל ב
עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן בַּמִּדְבָּר׃ וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ג
מִי־יִתֵּן מוּתֵנוּ בְיַד־יְהוָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְתֵּנוּ עַל־סִיר
הַבָּשָׂר בְּאָכְלֵנוּ לֶחֶם לָשֹׂבַע כִּי־הוֹצֵאתֶם אֹתָנוּ אֶל־
הַמִּדְבָּר הַזֶּה לְהָמִית אֶת־כָּל־הַקָּהָל הַזֶּה בָּרָעָב׃ ס
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הִנְנִי מַמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן־הַשָּׁמָיִם ד
וְיָצָא הָעָם וְלָקְטוּ דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ לְמַעַן אֲנַסֶּנּוּ הֲיֵלֵךְ
בְּתוֹרָתִי אִם־לֹא׃ וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי וְהֵכִינוּ אֵת אֲשֶׁר־ ה
יָבִיאוּ וְהָיָה מִשְׁנֶה עַל אֲשֶׁר־יִלְקְטוּ יוֹם ׀ יוֹם׃ וַיֹּאמֶר ו
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֶרֶב וִידַעְתֶּם כִּי יְהוָה
הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וּבֹקֶר וּרְאִיתֶם אֶת־כְּבוֹד ז
יְהוָה בְּשָׁמְעוֹ אֶת־תְּלֻנֹּתֵיכֶם עַל־יְהוָה וְנַחְנוּ מָה כִּי תַלּוֹנוּ
עָלֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּתֵת יְהוָה לָכֶם בָּעֶרֶב בָּשָׂר לֶאֱכֹל ח
וְלֶחֶם בַּבֹּקֶר לִשְׂבֹּעַ בִּשְׁמֹעַ יְהוָה אֶת־תְּלֻנֹּתֵיכֶם אֲשֶׁר־
אַתֶּם מַלִּינִם עָלָיו וְנַחְנוּ מָה לֹא־עָלֵינוּ תְלֻנֹּתֵיכֶם כִּי עַל־

טז,ב׳ וילונו ק׳ ז׳ תלונו ק׳

קיין מָרָה; אָבער זיי האָבן ניט געקענט טרינקען דאָס וואַסער פון מָרָה, ווייל עס איז געווען ביטער. דרום האָט מען גערופן איר נאָמען מָרָה[א]. [24] און דאָס פאָלק האָט געמורמלט אַקעגן משהן, אַזוי צו זאָגן: וואָס זאָלן מיר טרינקען? [25] האָט ער געשריען צו גאָט, און גאָט האָט אים אָנגעוויזן אַ בוים, און ער האָט אים אַרייַנגעוואָרפן אין וואַסער, און דאָס וואַסער איז געוואָרן זיס. דאָרטן האָט ער זיי געמאַכט חוקים און געזעצן, און דאָרטן האָט ער זיי געפּרוּווט. [26] און ער האָט געזאָגט: אויב צוהערן וועסטו צוהערן צו דעם קָול פון יהוה דיין גאָט, און וועסט טאָן וואָס איז רעכטפאַרטיק אין זיינע אויגן, און וועסט האָרכן צו זיינע געבאָט, און היטן אַלע זיינע חוקים, וועל איך אַלדי קראַנקשאַפט וואָס איך האָב אַרויפגעטאָן אויף מִצרַיִם, ניט אַרויפטאָן אויף דיר; וואָרום איך יהוה בין דיין פאַרהיטער.

[27] און זיי זיינען געקומען קיין אֵילִם; און דאָרטן זיינען געווען צוועלף קוואַלן וואַסער, און זיבעציק טייטל־ביימער; און זיי האָבן דאָרטן גערוט ביים וואַסער.

טז [1] און זיי האָבן אַוועקגעצויגן פון אֵילִם, און די גאַנצע עדה פון די קינדער פון ישׂראל איז אָנגעקומען אין מדבר סין וואָס צווישן אֵילִם און צווישן סִינַי, אין פופצנטן טאָג פון צווייטן חודש נאָך זייער אַרויסגיין פון לאַנד מִצרַיִם.

[2] און די גאַנצע עדה פון די קינדער פון ישׂראל האָט געמורמלט אַקעגן משהן און אַקעגן אַהרנען אין מדבר; [3] און די קינדער פון ישׂראל האָבן צו זיי געזאָגט: הלוואַי וואָלטן מיר געשטאָרבן דורך דער האַנט פון גאָט אין לאַנד מִצרַיִם ווען מיר זיינען געזעסן איבערן פלייש, ווען מיר האָבן געגעסן ברויט צו זאַט; וואָרום איר האָט אונדז אַרויסגעבראַכט אין דעמדאָזיקן מדבר, צו טייטן דידאָזיקע גאַנצע אייַנזאַמלונג דורך הונגער.

[4] האָט גאָט געזאָגט צו משהן: זע, איך מאַך אייַך רעגענען ברויט פון הימל, און דאָס פאָלק וועט אַרויסגיין און קלייבן איטלעכן טאָג די באַדערפעניש פון טאָג, כדי איך זאָל אים פּרוּוון אויב ער וועט גיין אין מיין תורה אָדער ניט. [5] און עס וועט זיין, אויפן זעקסטן טאָג, אַז זיי וועלן אָפּמעסטן וואָס זיי וועלן אַהיימברענגען, וועט עס זיין צוויי מאָל אַזוי פיל ווי זיי קלייבן אויף טאָגטעגלעך.

[6] און משה און אַהרן האָבן געזאָגט צו אַלע קינדער פון ישׂראל: אין אָוונט וועט איר וויסן, אַז גאָט האָט אייַך אַרויסגעצויגן פון לאַנד מִצרַיִם; [7] און אין דער פרי וועט איר זען די פּראַכט פון גאָט; וואָרום ער האָט צוגעהערט אייַערע מורמלערייַען אַקעגן גאָט. און וואָס זיינען מיר, וואָס איר מורמלט אַקעגן אונדז? [8] און משה האָט געזאָגט: [דאָס וועט געשען] ווען גאָט וועט אייַך געבן אין אָוונט פלייש צום עסן, און אין דער פרי ברויט צו זאַט; וואָרום גאָט האָט געהערט אייַערע מורמלערייַען וואָס איר מורמלט אַקעגן אים; און וואָס זיינען מיר? ניט אַקעגן אונדז זיינען אייַערע מורמלערייַען,

[א] ביטער.

ט יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן אֱמֹר אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי
י יִשְׂרָאֵל קִרְבוּ לִפְנֵי יְהוָה כִּי שָׁמַע אֵת תְּלֻנֹּתֵיכֶם׃ וַיְהִי
כְּדַבֵּר אַהֲרֹן אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּפְנוּ אֶל־הַמִּדְבָּר
וְהִנֵּה כְּבוֹד יְהוָה נִרְאָה בֶּעָנָן׃ פ
ששי יב וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ שָׁמַעְתִּי אֶת־תְּלוּנֹּת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל דַּבֵּר אֲלֵהֶם לֵאמֹר בֵּין הָעַרְבַּיִם תֹּאכְלוּ בָשָׂר
וּבַבֹּקֶר תִּשְׂבְּעוּ־לָחֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃
יג וַיְהִי בָעֶרֶב וַתַּעַל הַשְּׂלָו וַתְּכַס אֶת־הַמַּחֲנֶה וּבַבֹּקֶר הָיְתָה
יד שִׁכְבַת הַטַּל סָבִיב לַמַּחֲנֶה׃ וַתַּעַל שִׁכְבַת הַטָּל וְהִנֵּה
עַל־פְּנֵי הַמִּדְבָּר דַּק מְחֻסְפָּס דַּק כַּכְּפֹר עַל־הָאָרֶץ׃
טו וַיִּרְאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו מָן הוּא כִּי לֹא
יָדְעוּ מַה־הוּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם הוּא הַלֶּחֶם אֲשֶׁר נָתַן
טז יְהוָה לָכֶם לְאָכְלָה׃ זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לִקְטוּ
מִמֶּנּוּ אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ עֹמֶר לַגֻּלְגֹּלֶת מִסְפַּר נַפְשֹׁתֵיכֶם
יז אִישׁ לַאֲשֶׁר בְּאָהֳלוֹ תִּקָּחוּ׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְקְטוּ
יח הַמַּרְבֶּה וְהַמַּמְעִיט׃ וַיָּמֹדּוּ בָעֹמֶר וְלֹא הֶעְדִּיף הַמַּרְבֶּה
יט וְהַמַּמְעִיט לֹא הֶחְסִיר אִישׁ לְפִי־אָכְלוֹ לָקָטוּ׃ וַיֹּאמֶר
כ מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִישׁ אַל־יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר׃ וְלֹא־שָׁמְעוּ
אֶל־מֹשֶׁה וַיּוֹתִרוּ אֲנָשִׁים מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר וַיָּרֻם תּוֹלָעִים
כא וַיִּבְאַשׁ וַיִּקְצֹף עֲלֵהֶם מֹשֶׁה׃ וַיִּלְקְטוּ אֹתוֹ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר אִישׁ
כב כְּפִי אָכְלוֹ וְחַם הַשֶּׁמֶשׁ וְנָמָס׃ וַיְהִי ׀ בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי לָקְטוּ
לֶחֶם מִשְׁנֶה שְׁנֵי הָעֹמֶר לָאֶחָד וַיָּבֹאוּ כָּל־נְשִׂיאֵי הָעֵדָה
כג וַיַּגִּידוּ לְמֹשֶׁה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
שַׁבָּתוֹן שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לַיהוָה מָחָר אֵת אֲשֶׁר־תֹּאפוּ אֵפוּ
וְאֵת אֲשֶׁר־תְּבַשְּׁלוּ בַּשֵּׁלוּ וְאֵת כָּל־הָעֹדֵף הַנִּיחוּ לָכֶם
כד לְמִשְׁמֶרֶת עַד־הַבֹּקֶר׃ וַיַּנִּיחוּ אֹתוֹ עַד־הַבֹּקֶר כַּאֲשֶׁר צִוָּה
כה מֹשֶׁה וְלֹא הִבְאִישׁ וְרִמָּה לֹא־הָיְתָה בּוֹ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה

יב׳ דגש אחר תי״ג   יג׳ השלו ק׳ קמץ בז״ק   כ׳ פתח באתנח

נייערט אַקעגן גאָט. [9] און משה האָט געזאָגט צו אַהרנען: זאָג צו דער גאַנצער עדה פֿון די קינדער פֿון ישׂראל: גענענט פֿאַר גאָט, וואָרום ער האָט צוגעהערט אַייערע מורמלערייען.

[10] און עס איז געווען, ווי אַהרן האָט גערעדט צו דער גאַנצער עדה פֿון די קינדער פֿון ישׂראל, האָבן זיי זיך אומגעקוקט צום מדבר, ערשט די פּראַכט פֿון גאָט האָט זיך באַוויזן אין וואָלקן. [11] און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [12] איך האָב געהערט די מורמלערייען פֿון די קינדער פֿון ישׂראל. רעד צו זיי אַזוי צו זאָגן: קעגן אָוונט וועט איר עסן פֿלייש, און אין דער פֿרי וועט איר זיך זעטן מיט ברויט, און איר וועט וויסן, אַז איך בין יהוה אַייער גאָט.

[13] און עס איז געווען אין אָוונט, זיינען אַרויפֿגעקומען וואַכטלפֿויגלען און האָבן באַדעקט דעם לאַגער; און אין דער פֿרי איז געווען אַ שיכט טוי רונד אַרום לאַגער. [14] און אַז די שיכט טוי האָט זיך אויפֿגעהויבן, ערשט אויפֿן געזיכט פֿון מדבר איז דינס, שופּיקס, דין אַזוי ווי פֿראָסט אויף דער ערד. [15] און ווי די קינדער פֿון ישׂראל האָבן דאָס געזען, אַזוי האָבן זיי געזאָגט איינער צום אַנדערן: מַן הואא?, ווייל זיי האָבן ניט געוווּסט וואָס דאָס איז. האָט משה צו זיי געזאָגט: דאָס איז דאָס ברויט, וואָס גאָט האָט אַייך געגעבן צום עסן.

[16] דאָס איז די זאַך, וואָס גאָט האָט באַפֿוילן: קלייבט דערפֿון איטלעכער לויט זיין עסן; אַן עומֶר אויף אַ קאָפּ, לויט דער צאָל פֿון אַייערע נפֿשות, איטלעכער פֿאַר די וואָס אין זיין געצעלט זאָלט איר נעמען.

[17] און די קינדער פֿון ישׂראל האָבן אַזוי געטאָן, און זיי האָבן געקליבן ווער פֿיל און ווער ווינציק. [18] און אַז זיי האָבן געמאָסטן מיט אַן עומֶר, האָט דער וואָס האָט געקליבן פֿיל ניט געהאַט איבעריק, און דעם וואָס האָט געקליבן ווינציק האָט ניט געפֿעלט; איטלעכער ווען עדליק זיין עסן האָבן זיי אויפֿגעקליבן.

[19] און משה האָט צו זיי געזאָגט: קיינער זאָל דערפֿון ניט איבערלאָזן ביז אין דער פֿרי. [20] אָבער זיי האָבן ניט צוגעהערט צו משהן, און לייט האָבן איבערגעלאָזט דערפֿון ביז אין דער פֿרי, און עס איז געוואָרן ווערימדיק, און האָט געשטונקען; און משה האָט געצערנט אויף זיי. [21] און זיי האָבן עס געקליבן פֿרימאָרגן אין פֿרימאָרגן, איטלעכער וועדליק זיין עסן; און ווי די זון איז הייס געוואָרן, אַזוי איז עס צעגאַנגען. [22] און עס איז געווען אויפֿן זעקסטן טאָג, האָבן זיי געקליבן צוויי מאָל אַזוי פֿיל ברויט, צוויי עומֶרס פֿאַר איטלעכן; און אַלע פֿירשטן פֿון דער עדה זיינען געקומען, און האָבן דערציילט משהן.

[23] האָט ער צו זיי געזאָגט: דאָס איז וואָס גאָט האָט גערעדט: אַ רואונג, אַ הייליקער שבת איז מאָרגן צו גאָט; וואָס איר ווילט באַקן באַקט, און וואָס איר ווילט קאָכן קאָכט, און אַלץ וואָס בלייבט איבער, לייגט אַייך אַוועק צו האַלטן ביז אין דער פֿרי. [24] האָבן זיי עס אַוועקגעלייגט ביז אין דער פֿרי, אַזוי ווי משה האָט באַפֿוילן, און עס האָט ניט געשטונקען, און קיין ווערים זיינען דערין ניט געווען. [25] און משה האָט געזאָגט:

[א] וואָס איז דאָס?

אִכְלֻהוּ הַיּוֹם כִּי־שַׁבָּת הַיּוֹם לַיהוָה הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֻהוּ
בַּשָּׂדֶה׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תִּלְקְטֻהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לֹא כו
יִהְיֶה־בּוֹ׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יָצְאוּ מִן־הָעָם לִלְקֹט וְלֹא כז
מָצָאוּ׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עַד־אָנָה מֵאַנְתֶּם כח
לִשְׁמֹר מִצְוֹתַי וְתוֹרֹתָי׃ רְאוּ כִּי־יְהוָה נָתַן לָכֶם הַשַּׁבָּת כט
עַל־כֵּן הוּא נֹתֵן לָכֶם בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי לֶחֶם יוֹמָיִם שְׁבוּ ׀ אִישׁ
תַּחְתָּיו אַל־יֵצֵא אִישׁ מִמְּקֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי׃ וַיִּשְׁבְּתוּ הָעָם ל
בַּיּוֹם הַשְּׁבִעִי׃ וַיִּקְרְאוּ בֵית־יִשְׂרָאֵל אֶת־שְׁמוֹ מָן וְהוּא לא
כְּזֶרַע גַּד לָבָן וְטַעְמוֹ כְּצַפִּיחִת בִּדְבָשׁ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה לב
הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה מְלֹא הָעֹמֶר מִמֶּנּוּ לְמִשְׁמֶרֶת
לְדֹרֹתֵיכֶם לְמַעַן ׀ יִרְאוּ אֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר הֶאֱכַלְתִּי אֶתְכֶם
בַּמִּדְבָּר בְּהוֹצִיאִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־ לג
אַהֲרֹן קַח צִנְצֶנֶת אַחַת וְתֶן־שָׁמָּה מְלֹא־הָעֹמֶר מָן וְהַנַּח
אֹתוֹ לִפְנֵי יְהוָה לְמִשְׁמֶרֶת לְדֹרֹתֵיכֶם׃ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לד
אֶל־מֹשֶׁה וַיַּנִּיחֵהוּ אַהֲרֹן לִפְנֵי הָעֵדֻת לְמִשְׁמָרֶת׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לה
אָכְלוּ אֶת־הַמָּן אַרְבָּעִים שָׁנָה עַד־בֹּאָם אֶל־אֶרֶץ נוֹשָׁבֶת
אֶת־הַמָּן אָכְלוּ עַד־בֹּאָם אֶל־קְצֵה אֶרֶץ כְּנָעַן׃ וְהָעֹמֶר לו
עֲשִׂרִית הָאֵיפָה הוּא׃ פ

יז

וַיִּסְעוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּדְבַּר־סִין לְמַסְעֵיהֶם עַל־ שבי׳
פִּי יְהוָה וַיַּחֲנוּ בִּרְפִידִים וְאֵין מַיִם לִשְׁתֹּת הָעָם׃ וַיָּרֶב ב
הָעָם עִם־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ תְּנוּ־לָנוּ מַיִם וְנִשְׁתֶּה וַיֹּאמֶר לָהֶם
מֹשֶׁה מַה־תְּרִיבוּן עִמָּדִי מַה־תְּנַסּוּן אֶת־יְהוָה׃ וַיִּצְמָא שָׁם ג
הָעָם לַמַּיִם וַיָּלֶן הָעָם עַל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה הֶעֱלִיתָנוּ
מִמִּצְרַיִם לְהָמִית אֹתִי וְאֶת־בָּנַי וְאֶת־מִקְנַי בַּצָּמָא׃ וַיִּצְעַק ד
מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לֵאמֹר מָה אֶעֱשֶׂה לָעָם הַזֶּה עוֹד מְעַט
וּסְקָלֻנִי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲבֹר לִפְנֵי הָעָם וְקַח ה
אִתְּךָ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל וּמַטְּךָ אֲשֶׁר הִכִּיתָ בּוֹ אֶת־הַיְאֹר קַח

עסט עס היינט, וואָרום היינט איז שבת צו גאָט, היינט וועט איר עס ניט געפינען אויפן פעלד. 26 זעקס טעג זאָלט איר עס קלייבן, אָבער אויפן זיבעטן טאָג איז שבת, דענסמאָל וועט עס ניט זיין.

27 און עס איז געווען אויפן זיבעטן טאָג, זיינען פון פאָלק אַרויסגעגאַנגען קלייבן, אָבער זיי האָבן ניט געפונען. 28 האָט גאָט געזאָגט צו משהן: ביז וואַנען וועט איר ניט וועלן היטן מיינע געבאָט און מיינע לערנונגען? 29 זעט, אַז גאָט האָט אײַך געגעבן דעם שבת, גיט ער אײַך דערפאַר אין זעקסטן טאָג ברויט אויף צוויי טעג. זיצט איטלעכער ביי זיך; קיינער זאָל ניט אַרויסגיין פון זיין אָרט אין זיבעטן טאָג.

30 און דאָס פאָלק האָט גערוט אין זיבעטן טאָג.

31 און דאָס הויז פון ישראל האָט גערופן דעם נאָמען דערפון מַן; און עס איז געווען אַזוי ווי קאָריאַנדערזאָמען, ווייס; און דער טעם דערפון איז געווען אַזוי ווי אַ פלעצל אויף האָניק.

32 און משה האָט געזאָגט: דאָס איז די זאַך וואָס גאָט האָט באַפוילן: אַן עומֶר־פול דערפון זאָל זיין פאַר אַ היטונג אויף אייערע דור־דורות, כדי זיי זאָלן זען דאָס ברויט וואָס איך האָב אײַך געגעבן עסן אין דער מדבר, ווען איך האָב אײַך אַרויסגעצויגן פון לאַנד מִצרַיִם.

33 און משה האָט געזאָגט צו אַהרנען: נעם אַ קרוג, און טו אַהין אַריין אַן עומֶר־פול מַן, און שטעל עס אַוועק פאַר גאָט, פאַר אַ היטונג אויף אייערע דור־דורות. 34 אַזוי ווי גאָט האָט באַפוילן משהן, אַזוי האָט עס אַהרן אַוועקגעשטעלט פאַרן געזעץ, פאַר אַ היטונג.

35 און די קינדער פון ישראל האָבן געגעסן.דעם מַן פערציק יאָר, ביז זיי זיינען געקומען צו באַוווינטן לאַנד; זיי האָבן געגעסן דעם מַן ביז זיי זיינען געקומען צום ברעג פון לאַנד כּנַעַן. 36 און אַן עומֶר דאָס איז אַ צענטל אֵיפָה.

יז 1 און די גאַנצע עדה פון די קינדער פון ישראל האָט געצויגן פון מדבר סין אויף זייערע ציאונגען, לויט דעם מויל פון גאָט, און זיי האָבן גערוט אין רפידים; און עס איז ניט געווען קיין וואַסער פאַרן פאָלק צום טרינקען. 2 און דאָס פאָלק האָט זיך געקריגט מיט משהן, און זיי האָבן געזאָגט: גיט אונדז וואַסער, מיר זאָלן טרינקען. האָט משה צו זיי געזאָגט: וואָס קריגט איר זיך מיט מיר? וואָס פּרוווט איר גאָט?

3 און דאָס פאָלק האָט דאָרטן געדאָרשט נאָך וואַסער, און דאָס פאָלק האָט געמורמלט אַקעגן משהן, און האָט געזאָגט: נאָך וואָס גאָר האָסטו אונדז אויפגעבראַכט פון מִצרַיִם, צו טייטן מיך און מיינע קינדער און מיינע פי דורך דאָרשט?

4 האָט משה געשריען צו גאָט, אַזוי צו זאָגן: וואָס זאָל איך טאָן צו דעמדאָזיקן פאָלק? נאָך אַ ביסל און זיי וועלן מיך פאַרשטיינען.

5 האָט גאָט געזאָגט צו משהן: גיי פאַרויס פאַרן פאָלק, און נעם מיט דיר פון די עלטסטע פון ישראל; און דיין

שטעקן, וואָס דו האָסט מיט אים געשלאָגן דעם טייך, נעם אין דיין האַנט, און זאָלסט גיין. 6 זע, איך וועל דאָרטן שטיין פאַר דיר אויפן פעלז אין חורֵב; און זאָלסט שלאָגן דעם פעלז, און עס וועט אַרויסגיין פון אים וואַסער, און דאָס פאָלק וועט טרינקען. און משה האָט אַזוי געטאָן פאַר די אויגן פון די עלטסטע פון ישׂראל.

7 און ער האָט גערופן דעם נאָמען פון דעם אָרט מַסָּה[א] און מריבָה[ב], פון וועגן דעם קריגן זיך פון די קינדער פון ישׂראל, און פון וועגן זייער פּרוּוון גאָט, אַזוי צו זאָגן: איז גאָט פאַראַן צווישן אונדז אָדער ניט?

8 און עַמָלֵק איז געקומען, און האָט מלחמה געהאַלטן מיט ישׂראל אין רפידים. 9 האָט משה געזאָגט צו יהוֹשוּען: קלייב אונדז אויס מענער, און גיי אַרויס, האַלט מלחמה מיט עַמָלֵק. מאָרגן וועל איך זיך שטעלן אויפן שפּיץ באַרג, מיט דעם שטעקן פון גאָט אין מיין האַנט.

10 האָט יהוֹשוּעַ געטאָן אַזוי ווי משה האָט אים אָנגעזאָגט—מלחמה צו האַלטן מיט עַמָלֵק. און משה, אַהרן, און חור זיינען אַרויפגעגאַנגען אויפן שפּיץ באַרג. 11 און עס איז געווען, ווי משה האָט אויפגעהויבן זיין האַנט, אַזוי האָט גובר געווען ישׂראל, און ווי ער האָט אַראָפּגעלאָזט זיין האַנט, אַזוי האָט גובר געווען עַמָלֵק. 12 און משהס הענט זיינען געוואָרן שווער; האָבן זיי גענומען אַ שטיין און אַוועקגעלייגט אונטער אים, און ער האָט זיך דערויף געזעצט. און אַהרן און חור האָבן אונטערגעלענט זיינע הענט, איינער פון דער זייט, און איינער פון דער אַנדער זייט; און זיינע הענט זיינען געבליבן פעסט ביז זונאונטערגאַנג. 13 און יהוֹשוּעַ האָט פאַרשלאַפּט עַמָלֵק און זיין פאָלק מיטן שאַרף פון שווערד.

14 און גאָט האָט געזאָגט צו משהן: שרייב דאָס אויף פאַר אַ געדעכעניש אין אַ בוך, און טו עס אין די אויערן פון יהוֹשוּען, אַז אויסמעקן וועל איך אויסמעקן דעם זֵכֶר פון עַמָלֵק, פון אונטערן הימל.

15 און משה האָט געבויט אַ מזבח, און האָט גערופן זיין נאָמען יהוה־נִסִי[ג]. 16 און ער האָט געזאָגט:

פאַרוואָר, די האַנט אויפן טראָן פון יָה! מלחמה איז ביי יהוה מיט עַמָלֵק פון דור צו דור.

ו בְּיָדְךָ וְהָלָכְתָּ׃ הִנְנִי עֹמֵד לְפָנֶיךָ שָּׁם ׀ עַל־הַצּוּר בְּחֹרֵב
וְהִכִּיתָ בַצּוּר וְיָצְאוּ מִמֶּנּוּ מַיִם וְשָׁתָה הָעָם וַיַּעַשׂ כֵּן מֹשֶׁה
ז לְעֵינֵי זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם מַסָּה וּמְרִיבָה
עַל־רִיב ׀ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל נַסֹּתָם אֶת־יְהוָה לֵאמֹר הֲיֵשׁ
יְהוָה בְּקִרְבֵּנוּ אִם־אָיִן׃ פ
ח ט וַיָּבֹא עֲמָלֵק וַיִּלָּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל בִּרְפִידִם׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר־לָנוּ אֲנָשִׁים וְצֵא הִלָּחֵם בַּעֲמָלֵק מָחָר
י אָנֹכִי נִצָּב עַל־רֹאשׁ הַגִּבְעָה וּמַטֵּה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי׃ וַיַּעַשׂ
יְהוֹשֻׁעַ כַּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ מֹשֶׁה לְהִלָּחֵם בַּעֲמָלֵק וּמֹשֶׁה
יא אַהֲרֹן וְחוּר עָלוּ רֹאשׁ הַגִּבְעָה׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה
יב יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגָבַר עֲמָלֵק׃ וִידֵי
מֹשֶׁה כְּבֵדִים וַיִּקְחוּ־אֶבֶן וַיָּשִׂימוּ תַחְתָּיו וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ וְאַהֲרֹן
וְחוּר תָּמְכוּ בְיָדָיו מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה
יג עַד־בֹּא הַשָּׁמֶשׁ׃ וַיַּחֲלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת־עֲמָלֵק וְאֶת־עַמּוֹ
לְפִי־חָרֶב׃ פ
יד וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת זִכָּרוֹן בַּסֵּפֶר וְשִׂים בְּאָזְנֵי
יְהוֹשֻׁעַ כִּי־מָחֹה אֶמְחֶה אֶת־זֵכֶר עֲמָלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם׃
טו טז וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יְהוָה ׀ נִסִּי׃ וַיֹּאמֶר כִּי־יָד עַל־
כֵּס יָהּ מִלְחָמָה לַיהוָה בַּעֲמָלֵק מִדֹּר דֹּר׃ פ

יִתְרוֹ

יח 1 און יִתרוֹ דער פּריסטער פון מִדיָן, משהס שווער, האָט געהערט אַלץ וואָס גאָט האָט געטאָן צו משהן, און צו זיין פאָלק ישׂראל, ווי גאָט האָט אַרויסגעצויגן ישׂראל פון מִצרַיִם. 2 האָט יִתרוֹ, משהס שווער, גענומען צִפּוֹרָה, משהס ווייב, נאָכדעם ווי ער האָט זי געהאַט אַוועקגעשיקט, 3 און אירע צוויי זין, וואָס דער נאָמען פון איינעם איז געווען גֵרשוֹם, ווייל ער האָט געזאָגט: איך בין אַ פרעמדער[ד] אין אַ פרעמדן לאַנד, 4 און דער נאָמען פון אַנדערן איז געווען אֱליעֶזֶר[ה], ווייל: „דער גאָט פון מיין פאָטער איז מיר געווען צו הילף, און ער האָט מיך מציל געווען פון פַּרעֹהס שווערד". 5 און יִתרוֹ, משהס שווער, איז געקומען מיט זיינע זין און זיין ווייב צו משהן אין דעם

יח
א וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹהֵן מִדְיָן חֹתֵן מֹשֶׁה אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה
אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי־הוֹצִיא יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל
ב מִמִּצְרָיִם׃ וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה אֶת־צִפֹּרָה אֵשֶׁת מֹשֶׁה
ג אַחַר שִׁלּוּחֶיהָ׃ וְאֵת שְׁנֵי בָנֶיהָ אֲשֶׁר שֵׁם הָאֶחָד גֵּרְשֹׁם
ד כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נָכְרִיָּה׃ וְשֵׁם הָאֶחָד אֱלִיעֶזֶר
ה כִּי־אֱלֹהֵי אָבִי בְּעֶזְרִי וַיַּצִּלֵנִי מֵחֶרֶב פַּרְעֹה׃ וַיָּבֹא יִתְרוֹ
חֹתֵן מֹשֶׁה וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ אֶל־מֹשֶׁה אֶל־הַמִּדְבָּר אֲשֶׁר־הוּא

[א] פּרוּווּנג. [ב] קריג. [ג] יהוה איז מיין פאָן. [ד] גֵר. [ה] אֵל, גאָט; עֵזֶר, הילף.